

DAAR KOMEN DE KRABBE! EN ZE ZIJN MET VEEL.

De Grote spinkrab heeft zijn leefgebied de afgelopen jaren steeds verder naar het noorden uitgebreid.

©Alejandro Lafuente Lopez – Shutterstock

Grote spinkrabben duiken de laatste jaren op aan onze kust. Dat kan natuurlijk niet onopgemerkt blijven. Verbaasde duikers vertelden me over honderden exemplaren die ze rond wrakken voor de kust zagen samentropen. De afgelopen jaren zag ik ze ook steeds vaker te koop aan de Vistrap in Oostende. En vorige zomer spoelden er aan op onze stranden. Tijdens een video-opname van de zeebodem in de zomer van 2023 zag ik tientallen exemplaren kruipen over de zeebodem. Het was een indrukwekkend gezicht. En nieuw voor mij.

Francis Kerckhof

De krab, bekend als de Grote spinkrab, is een imposante verschijning. Met zijn lange, dunne, behaarde poten en relatief kleine, ronde lichaam, alles met stekels bezet, ziet hij er best vervaarlijk uit, als een buitenaards wezen. Of een grote spin. Daarnaast hebben ze twee schaarpoten die bij de mannetjes sterker ontwikkeld zijn en aanmerkelijk langer kunnen worden dan de looppoten. Grote spinkrabben zijn ook echt groot; bij mannetjes kan het rugschild 22 cm lang worden, terwijl de vrouwtjes iets kleiner blijven.

MEESTERS IN VERVELLEN EN CAMOUFLAGE

De Grote spinkrab kan 5 tot 8 jaar oud worden. Zijn leven bestaat ruwweg uit twee fasen: een groeifase en een voortplantingsfase gevolgd door een laatste, terminale vervelling. Om te groeien werpt hij, net als andere krabben, regelmatig zijn pantser af. Na de vervelling zijn ze tijdelijk zacht en kwetsbaar tot hun nieuwe schaal is uitgehard. Veel van de aangespoelde krabben op het strand zijn trouwens vervellingen, geen dode dieren, zoals vaak wordt gedacht!

Direct na hun terminale vervelling zijn volwassen Grote spinkrabben feloranje of rood. Een kleur die naarmate ze ouder worden geleidelijk vervaagt tot dof roodbruin. Spinkrabben zijn meesters in

camouflage. Ze gebruiken daarbij alles binnen hun bereik om zo goed mogelijk op te gaan in de omgeving. Het is geen ongewoon zicht, zo'n spinkrab bedekt met zeewier, sponzen en andere organismen. Na een vervelling moeten ze zich opnieuw camoufleren. De jonge dieren doen dat actief. Op volwassen dieren vestigen zich vanzelf allerlei organismen, zoals zeepokken.

DE GROTE TREK

Een opvallend kenmerk van de Grote spinkrab is zijn seizoensgebonden migratie. Jonge krabben verblijven in ondiepe kustwateren tot ze volwassen zijn. In de herfst en winter trekken ze naar dieper water (tot 50 m) om te overwinteren en te ontsnappen aan de koudste temperaturen. Om zich voort te planten keren de volwassen dieren in de lente terug naar ondiepe kustwateren. Bij dit soort migraties verzamelen Grote spinkrabben zich in enorme groepen, van wel duizenden exemplaren: volwassen mannetjes en net geslachtsrijpe, pas vervelde vrouwtjes. De krabbenlegers die over de zeebodem kruipen vormen een indrukwekkend en enigszins griezelig schouwspel. En, het moet haast een effect hebben op al het andere leven. Grote spinkrabben eten dan ook alles op hun weg, van algen tot kleine ongewervelden of dode vissen. In een evenwichtig ecosysteem spelen ze zo een belangrijke rol bij het schoonmaken van de oceaانبodem.

De Grote spinkrab heeft zijn leefgebied de afgelopen jaren steeds verder naar het noorden uitgebreid. Tot ongeveer 2019 was deze soort erg zeldzaam aan onze kust, al was ze toen al geen zeldzaamheid in Noord-Franse wateren (bv. Wissant) op slechts 70 km van de Belgisch-Franse grens. Daar was de Grote spinkrab al een belangrijk onderdeel van de vangst van kleine vissersboten.

LEKKER OP HET BORD

Zo'n leger Grote spinkrabben mag dan wel onze wateren leeg eten, zelf zijn ze ook niet te versmaden. Wereldwijd worden veel soorten spinkrabben commercieel bevestigd en als delicatessen beschouwd. De Fransen kennen de Grote spinkrab als *Araignée de mer*, een vast onderdeel van hun *fruits de mer*. Er bestaat een uitgebreide visserij op met speciale krabbenfuiken. De grootste krab ter wereld is de verwante Japanse reuzenkrab, met een spanwijdte van wel 4 meter. Deze krab is net als de Grote spinkrab zeer gewild.

Hoeft het nog gezegd? Grote spinkrabben zijn fascinerende wezens met unieke aanpassingen aan het zeemilieu. Ze zijn een aanwinst voor onze mariene fauna, en niet alleen op culinair gebied. Wat hun finale effect zal zijn op hun omgeving en het andere zeeleven, is nog een open vraag.